

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravnništvo je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 5.

Ljubljana, 10. avgusta 1937

Leto XVII.

Zahteva po novi odmeri zgradarine za leto 1938

Glavna zveza društev hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu, zastopnica organizirane hišne in zemljiške posesti za vso kraljevino, je pred kratkim predložila ministrstvu financ predstavko, s katero je prosila, da se izda poziv k vložitvi davčnih prijav za zgradarino za leto 1938. Prinašamo izvleček te predstavke.

Gospod finančni minister je na podlagi čl. 125. zakona o neposrednih davkih izdal pod št. 996 z dne 8. X. 1936 rešitev, s katero se je veljavna odmera zgradarine za leto 1936. podaljšala še za leto 1937.

Glavna zveza je v svoječasni predstavi prosila, da se taka odmera ne podaljša iz razloga, ker se je položaj za hišno posest izdatno spremenil, da so se dohodki hiš iz leta 1935. ponovno zmanjšali tudi v letu 1935. na škodo hišne posesti in to posebno v večjih mestih.

Medtem je g. minister financ izdal zgoraj navedeno rešitev, s katero se je obdavčil tudi oni donos, katerega hišni posestniki v letu 1936. niso več prejeli, ali kateri ni bil znižan za najmanj 25%. Na ta način se je zamoglo samo malo število hišnih posestnikov poslužiti pravice, da so vložili prijavo za zgradarino.

Radi podaljšanja zgradarine iz l. 1936. (prijavljene v oktobru 1935) na leto 1937., sta si prišli v nasprotje dve zakoniti določili, obstoječi v zakonu o neposrednih davkih. Člen 34., kateri predpisuje, da se ima kot davčna osnova vzeti letna najemina od faktično v najem oddanih hiš, a čl. 125. to onemogoča, vsled podaljšanja veljavne odmere zgradarine iz enega leta na drugo. Tako se je odmerila zgradarina tudi od neprejetih dohodkov hiš. Na podlagi tega morajo hišni posestniki v tekočem letu doprinesati ogromne izdatke za davke in razne samoupravne doklade tudi od faktično neprejetih dohodkov svojih hiš; radi česar se jim je še bolj zmanjšala plačilna zmožnost, pa bodisi to v davčnem pogledu, ali v pogledu njih privatnih obveznosti.

Da se tudi za davčno leto 1938. ne podaljša davčna odmera zgradarine iz leta 1936., kar bi še vnaprej pomenilo uničevanje hišne posesti, prosimo ministrstvo financ, da izda javni poziv k vložitvi prijav za zgradarino za leto 1938., na podlagi predpisa čl. 105. zakona o neposrednih davkih. Na ta način se bo zamogla izvršiti pravilna odmera zgradarine — napram faktičnim dohodkom hiš, kakor to določa čl. 34., istega zakona.

Glavna zveza se je obrnila z vprašanji na zvezna društva iz vse države; v pogledu stanja najemnin v letu 1937., napram najemninam v letu 1935., ko so bile zadnjič vložene davčne prijave za zgradarino za leto 1936. Zozirrom na podatke, spre-

jete od zveznih društev v Sloveniji (Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani), Hrvatski (Darugar, Karlovac, Varaždin, Osijek, Sušak itd.), Dalmaciji (Split, Šibenik), Vojvodini (Novi Sad) itd., se je ugotovilo, da so najemnine napram letu 1935. padle — kljub povišanju stroškov za vzdrževanje hiš in povišanju davka in samoupravnih doklad — za 10 do 25% pri manjših stanovanjih, a še veliko več pri večjih, luksuznih stanovanjih, po katerih je vedno manjše povpraševanje od strani najemnikov.

Na osnovi podatkov ministrstva financ se mogoče dohodki zgradarine res dvigajo, kljub temu da isti dohodki padajo, pa je temu vzrok prekomerna zidava novih hiš v zadnjih letih, kakor tudi veliko število hiš, katere so prišle pod obdačitev kot stare hiše, ker jim je potekla davčna olajšava. Ravno prekomerna nazidava stanovanjskih hiš, ki so opremljene z največjim komfortom, povzroča še daljnje strahovito padanje najemnin v že obstoječih hišah, katere so ali stare hiše, ki daleč zaostajajo s komfortom za najnovejšimi hišami, ali pa so nove hiše, katere enako več ne odgovarjajo s svojim komfortom hišam, zgrajenim v zadnjih letih.

Z ozirom na podatke »Indeksa«, socialno statistične revije, katera izhaja v Zagrebu, so padle najemnine pri malih delavskih stanovanjih, kakor sledi: (kot baza za izračunavanje indeksnih števil služi mesec julij 1914 = 100.) Indeksne številke so izračunane (a) v dinarjih in (b) v zlatu:

Leto 1928. mesec XII.	2.222	202
„ 1932. „ „	2.128	149
„ 1933. „ „	1.714	120
„ 1934. „ „	1.653	116
„ 1935. „ „	1.585	111
„ 1936. „ „	1.571	110

Iz tega pregleda indeksnih števil za mala delavska stanovanja je jasno razvidno, da najemnine iz leta v leto padajo. Še veliko večji pa je padec najemnin pri večjih, luksuznih stanovanjih, za katere pa indeks ni prinesel podatkov.

Poleg tega so od leta 1935. posamezne mestne občine naložile hišnim posestnikom mnogo novih bremen, odnosno so že obstoječa povišale. Tako je n. pr. mestna občina ljubljanska povišala vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino pri novih hišah za 4%, pri starih pa za 2,50%, katere pristojbine se kot znano glasom čl. 34. zakona o neposrednih davkih po razpisu ministrstva financ O. P. št. 11.808-III z dne 12. II. 1935 odbijejo od brutto dohodkov hiš, v kolikor se plačujejo za najem-

nike tretji osebi. Enak je primer pri občini mesta Zagreba, katera je povišala vodovodno pristojbino za več nego 100% (dohodki vodovoda so povišani od 7 na 13 milijonov letno, a je število večje porabe vode le neznatno). Občina mesta Sušaka pa je vpeljala pristojbino za čiščenje kanalov itd.

Vsled tega, ker hišni posestniki niso mogli v zadnjem času prenesti te nove davščine na svoje najemnike in niti, da bi prijavili davčnim oblastem faktični donos svojih hiš, so tako morali hišni posestniki sami plačati davek od faktično neprejetih dohodkov kakor tudi od onih izdatkov, odnosno pristojbin, katere so plačali za svoje najemnike tretji osebi.

Radi tega je nujno potrebno, da se za leto 1938. pozove hišne posestnike k vložitvi davčnih prijav za zgradarino, v katerih prijavah se bodo izkazali faktični dohodki hiš in se od te plačalo odpadajočo zgradarino in samoupravne doklade, na podlagi obstoječih zakonitih predpisov.

Nepravilno bi bilo ponovno podaljšati odmero zgradarine iz leta 1936. na leto 1938., pa tudi nasprotno temeljem državnega zakona Ustave, katera določa, da so pred zakonom vsi državljani enakopravni (čl. 4.); da je splošna davčna obveznost in so vse državne dajatve za vso zemljo enake. (čl. 105.)

Nepotrebna obremenitev ljubljanskih davkoplačevalcev

Ker je mestni svet ljubljanski ponovno sklenil ustanoviti nepotrebno mestno žensko gimnazijo, smo po našem članu proti temu sklepu napravili pritožbo. Prepis te pritožbe smo izročili g. banu dr. M. Natlačenu in mestnemu predsedniku g. dr. J. Adlešiču. Pritožba se glasi:

Mestni svet ljubljanski je v svoji seji dne 25. maja 1937 sklenil, da se v šolskem letu 1937/38 odpre prvi razred nižje gimnazije, naslednje leto zopet drugi, tako, da bo Ljubljana imela zopet žensko nižjo gimnazijo, pač pa naj bi občina skušala odpraviti višjo gimnazijo. Ker bodo s tem sklepom mestni občini, tedaj ljubljanskim davkoplačevalcem narasli novi, veliki stroški, se čuti podpisani N. N., hišni posestnik v Ljubljani, N. ulica šte. N, kot davkoplačevalec na novo in po nepotrebem obremenjen, vlagam proti temu sklepu naslednjo

pritožbo:

Mestni svet ljubljanski je v svoji seji z dne 21. maja 1935 sklenil, da se ukine mestna ženska realna gimnazija, kateri sklep je bil po višji oblasti odobren, oziroma ni bil ustavljen. S tem je postal ta sklep pravomočen in ga mora sedanja občinska uprava izvršiti in s tem polagoma razbremeniti mestne finance in sicer vsako leto v toliko, v kolikor se bodo posa-

mezni razredi reducirali in s tem zmanjšali dotični stroški. S kraljevim ukazom z dne 19. septembra 1935 »Službeni list« 582/86 je bilo odločeno in odrejeno na predlog ministra za prosveto, na osnovi § 11. zakona o srednjih šolah, da se v Ljubljani postopoma otvori popolna ženska realna gimnazija, namesto mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. Ministru za prosveto je bilo naročeno, da izvrši ta ukaz.

S tem najvišjim ukazom je v Ljubljani ustanovljena državna realna ženska gimnazija namesto mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. S tem je prevzela država žensko mestno realno gimnazijo, ker je hotela s tem ljubljanske davkoplačevalce razbremeniti, in se je država pri tem zavedala svoje dolžnosti, da mora ona skrbeti za srednje šole, bodisi moške ali ženske. Če je sedaj mestni svet ljubljanski sklenil, da ustanovi zopet mestno žensko nižjo gimnazijo, se s tem ni ravnal po navedenem kraljevem ukazu in hoče ljubljanske davkoplačevalce brez potrebe na novo obremeniti, dasi je znano, kako težka davčna bremena morajo prenašati ljubljanski davkoplačevalci, ki so neprimerno višja kakor v vseh ostalih banovinah naše kraljevine. Po proračunu za leto 1934. so stroški za mestno žensko realno gimnazijo znašali 1.450.202 Din, kateri bi se polagoma reducirali na minimum in končno v gotovi dobi popolnoma odpadli.

Poročevalec o ukinitvi oziroma ustanovitvi nižje ženske gimnazije je omenjal, da bi mestna občina prihranila na leto okrog 250.000 Din. Temu nasproti je treba omeniti, da bi polagoma odpadli vsi stroški, ker se bo gotovo doseglo, da bo država nekaj učnih moči prevzela v svojo namestitvev. Drugače pa bi jih lahko mestna občina tudi drugod deloma porabila in bi prihranila s tem pri drugih službenih mestih. Ta sklep mestnega sveta pa je z ozirom na navedena dejstva brez dvoma občne narave in se odločbe občne narave morajo razglasiti na razglasni deski na mestnem magistratu in teče rok za pritožbo zoper take odločbe po preteku petih dni, po dnevu razglasitve. Ker ta odločba na mestnem domu do včerajšnjega dneva še ni bila razglasena, tedaj rok za vložitev pritožbe še nikakor ni potekel. Da bi višja oblast pritožbe ne zavrnila iz razloga zaradi prekasne vložitve, vlagam do pritožbo tudi iz razloga, da se mora odločba glede ustanovitve nove ženske gimnazije na mestnem domu razglasiti in sklep poprej absolutno ne more postati pravomočen.

Mestno poglavarstvo pa je pri tem šlo tako daleč, da je dovolilo, da ravnateljstvo že sprejema dne 18. in 19. junija 1937 prijave za vstop v to novo nižjo žensko gimnazijo in da se bodo vršili dne 21. junija že sprejemni izpiti. To je zelo prenašljivo in mora dotični sklep biti poprej odobren od višje oblasti in tudi od ministrstva financ, ker je to nov izdatek, ki v proračunu mestne občine ljubljanske za leto 1937/38 ni predviden in se taki nepredvideni stroški ne smejo med letom na novo ustanovljati. Če bi višje oblasti potrdile sklep mestnega sveta ljubljanskega, potem bi se moralo v prihodnji proračun ta izdatek na novo vnesti, pod novim naslovom. Če je mestni svet sedaj sklenil, da se ustanovi samo nižja ženska gimnazija, je gotovo, da bo po preteku štirih let ustanovil zopet peti razred in s tem zopet ponovno žensko gimnazijo. Nižje gimnazije pa se ustanovljajo samo tam, kjer ni naraščaja za višjo gimnazijo, to trdijo vsi pravi pedagogi in če bodo dijaki končali četrti razred, ne bo preostajalo drugega, kakor, da se otvori zopet peti razred in s tem pretvori nižja gimnazija v višjo.

Bojazen pa obstoji v tem, da bo država svojo novo ustanovljeno žensko gimnazijo zopet opustila, ker se bo prepričala, da za Ljubljano popolnoma zadostuje sedanje ženske gimnazije in se s prevelikim številom gimnazij samo ustvarja ženski proletarijat, kateri nikakor ne more pričakovati, da bi bil zaposlen v naši državi, ki je v veliki večini agrarnega značaja in nikakor ne potrebuje toliko ženske inteligence, ker je znano, da na stotine in stotine moških, akademično izobraženih ne more priti do kruha. Pa tudi res ne vem, kako pride ravno Ljubljana do take obremenitve, ker povsod drugod v državi, država sama skrbi za moške in ženske srednje šole. Naj se raje ustanovljajo strokovne, gospodinjke in druge slične šole, ki nudijo izobrazbo za hitrejši poklic, kakor pa naše srednje šole, katerih imamo popolnoma zadosti.

Ženske gimnazije obstoje sedaj v Ljubljani: II. državna gimnazija, ki ima v prvih razredih po 4 oddelke, realna gimnazija pri »Uršulinkah«, na novo ustanovljena državna ženska gimnazija na učiteljišču in sedaj naj pride ponovno mestna ženska gimnazija, ko se je z največjo težavo doseglo, da je končno država sama ustanovila posebno žensko realno gimnazijo in sedaj pride še mestna občina, pa v sedanjih težkih časih, ko davkoplačevalci že omagujejo pod težkimi bremenami in ustanovi novo žensko gimnazijo, ki stane na leto okrog poldrug milijon dinarjev.

V svojem poročilu o ustanovitvi nove ženske gimnazije je poročevalec omenjal, da so se vsi prizadeti faktorji, t. j. zastopniki staršev, banske uprave, Društva šole in dom in drugi merodajni faktorji izrekli za to, da se ženska gimnazija ohrani. Niso pa bili zaslišani in vprašani ljubljanski davkoplačevalci, ki bodo morali to težko breme poleg drugih na novo prevzeti. Pa tudi, ko se je sklenila ukinitvev ženske realne gimnazije, se proti temu ni nihče pritožil in je velika večina javnosti to sprejela z velikim odobravanjem na znanje in je nemogoče, da bi večina Ljubljančanov zahtevala zopet žensko mestno gimnazijo. Tudi je mestni svet nadalje sklenil, da naj se skuša višja gimnazija ukiniti. Zato je že vendar napravljen sklep in o tem ni treba več sklepati, ker je sklep pravomočen.

Če je bila ženska srednja šola, t. j. dekliški licej, ustanovljena v prejšnji Avstriji, je bila to velika potreba, ker ni bilo v Ljubljani nobene ženske višje šole, s slovenskim učnim jezikom. Na gimnazijah pa takrat itak ni bil dovoljen vstop deklicam. Sedaj je pa to popolnoma spremenjeno in je za žensko izobrazbo že zadosti poskrbljeno in to vse v maternem jeziku, kar se je poprej tako zelo pogrešalo.

Mestno poglavarstvo oziroma občinski svet tudi zagovarja ustanovitev nove gimnazije vsled tega, ker bi bilo drugače treba plačati visoke pokojnine profesorjem, ker sedanji mestni profesorji nočejo baje prositi za službe na državnih gimnazijah, ker bi tam imeli manjše plače. To vprašanje mestna občina prav lahko zadovoljivo reši v smislu službene pragmatike za ljubljanske mestne uslužbenice, kakor tudi po zakonu o mestnih občinah.

Glasom člana 15. zakona o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929. »Uradni list« 398/98 se sme dovoliti samoupravnim telesom otvoritev srednjih šol, a otvarjanje se vrši s kraljevim ukazom na predlog ministra za prosveto. Iz tega jasnega zakonitega določila se mora najpoprej izposlovati kraljevi ukaz za otvoritev te nove ženske gimnazije in šele potem se lahko razpiše sprejem in razpisovanje učencev v ta novi zavod, če bi bil tak zavod potreben, kar pa nikakor ni.

Mestno poglavarstvo prosim, da predloži to pritožbo kr. banski upravi v Ljubljani, katero prosim, da blagovoli sklep mestnega sveta ljubljanskega glede ustanovitve nove mestne ženske gimnazije kot nepravilen in kot škodljiv radi nove obremenitve davkoplačevalcev, razveljaviti.

Banovinskih doklad je v letu 1935/36 plačala največ Slovenija

Davčni oddelek finančnega ministrstva je objavil statistični pregled o banovinskih dokladah za vse banovine, kar omogoča tudi končno primerjavo.

Iz statistike je razvidno, da plačuje še nadalje najvišje banovinske davščine Slovenija. Seveda pa doklada na državne neposredne davke še ne obsega vseh banovinskih davščin.

Po banovinah je bilo v koledarskih letih 1936. in 1935. pobranih banovinskih doklad:

	1936	1935		+ ali -
	v milj. Din			
Beograd	15.1	17.1	-	2.0
Moravska	13.1	12.5	+	0.6
Vardarska	8.2	7.7	+	0.5
Zetska	4.5	4.7	-	0.2
Dunavska	15.8	13.9	-	1.9
Drinska	10.9	8.3	+	2.6
Vrbaska	5.2	4.4	+	0.8
Primorska	3.8	3.8	-	-
Savska	43.7	36.9	+	6.8
Dravska	44.4	45.4	-	1.0
Skupaj	164.7	154.5	+	10.2

Davek na neoženjene in hišne posestnike z davčnimi olajšavami

Rešitev splošne seje Državnega sveta.

Na podlagi § 13. zakona o poslovnem redu pri državnem svetu in upravnih sodiščih je bilo predloženo pred splošno sejo Državnega sveta tolmačenje § 4. zakona z dne 15. XII. 1930 o davku na neoženjene osebe in davčni olajšavi oseb z deveterimi in več otroki, in sicer v pogledu vprašanja: ali se plača davek na neoženjene osebe od dohodkov hiše, katera uživa začasno davčno olajšavo? Pri primeru št. 12.935-33 se je Državni svet postavil na stališče, da se pri hišah z davčnimi olajšavami ne plača davek na neoženjene radi tega, ker se ta davek predpisuje na podlagi dopolnilnega davka — zgradarine, a dopolnilni davek se sploh ne plačuje pri hišah, katere uživajo davčno olajšavo. Nasprotno temu stališču, pri primeru št. 30.175-36 pa je ugotovil Državni svet, da davku na neoženjene zapade dohodek tudi onih hiš, katerim se tudi dopolnilni davek, ki služi kot baza za odmero davka na neoženjene predpisuje, če tudi se še ne plača glasom odstavka 3., čl. 3. zakona o neposrednih davkih. Vsled nasprotnih si stališč je prišla zadeva pred splošno sejo Državnega sveta, kateri je vprašanje proučil in naslednje razmotrival:

Pri davčni obliki zgradarine, kakor tudi pri posebnih drugih davčnih oblikah se sestoji neposredni davek iz osnovnega davka, s stalno davčno stopnjo in dopolnilnega davka, katera stopnja odvisi od višine dohodka hiše (čl. 37., oddelek I. zakona o neposrednih davkih). Radi tega se na nove hiše, katerim je priznana začasna davčna olajšava oziroma se jim bo pozneje priznala, plača glasom čl. 37-II. istega zakona izuzeto namesto osnovnega in dopolnilnega davka, samo 3% od čistega dohodka, kateri procent pa se je pozneje povečal na 6% oziroma na 12%. Naknadno po zakonu o neposrednih davkih se je 15. XII. 1930 izdal zakon o davku na neoženjene osebe in o davčni olajšavi oseb z devetimi ali več otroki, s katerim zakonom se je posebno uvedel davek na ne-

oženjene. Po § 1. tega zakona zapade temu davku vsaka moška neoženjena oseba ali potom sodišča ločena oseba, ali vdovci, ako stalno stanujejo v mestih, trgih, krajih s sedežem sreza in so v teh krajih zavezani neposrednim davkom, odnosno dobivajo tantijeme ali so te osebe poklicoma izvzete z naredbo (vojaki, duhovniki, kaznjenci, izgnanci, popolni invalidi itd.). Po § 4. se ta davek predpisuje na podlagi dopolnilnega davka, zemljarine, zgradarine in pridobnine in davka na rente po davčnem razporedu.

Z ozirom na ta zakonita določila zapadejo davku na neoženjene, one osebe označene v § 1., v kolikor niso oproščene z odredbo § 3.; davek se plača od dohodka, na katerem se odmerja neposredni davek; a baza za odmerjanje — pri davčni obliki zgradarine, katera je tu v vprašanju — je dopolnilni davek od predpisane zgradarine. Iz tega sledi, da zapadlost temu davku pri zgradarini odvisi od tega, če je davčni zavezanec zgradarine oseba iz § 1. navedenega zakona; a možnost obdavčenja dohodka od hiše odvisi od tega, če je to dohodek osebe iz § 1., pa ni izuzeta z odredbo § 3. Pri davku na neoženjene, ni dopolnilni davek merodajen za določevanje ali je dotični davčni subjekt ali pa samo dohodek, od katerega se davek na neoženjene plača. Radi tega ni razlog kakršnekoli plačilo dopolnilnega davka pri zgradarini za odmerjanje davka na neoženjene tam, kjer davčni zavezanec zgradarine ni zavezan davku na neoženjene, ravnotako plačilo dopolnilnega davka ne more biti razlog za oprostitev od davka na neoženjene one osebe, katere so drugače podvržene temu davku. S teh razlogov je v vprašanju, če se pri zgradarini odmerja tudi davek na neoženjene merodajno samo to, ali je davčni zavezanec oseba iz § 1. zakona z dne 15. XII. 1930 in nikakor ne to, če se pri temu davčnem zavezancu obračunava posebej osnovni in dopolnilni davek, pa se to ne izvaja pri primerih začasne davčne olajšave zgradarine. Dopolnilni davek pri zgradarini, tedaj ni merodajen pri odmeri davka na neoženjene, temveč je samo tehnična baza za predpis drugega davka onemu davčnemu zavezancu zgradarine, kateri zapade davku na neoženjene po kriteriju iz § 1. zakona z dne 15. XII. 1930.

Na podlagi § 4. tega zakona se davek na neoženjene predpisuje na podlagi dopolnilnega davka zgradarine, po davčnem razporedu. Medtem, ko je v odstavku 3., čl. 3. zakona o neposrednih davkih predpisano, da se začasno oproščeni davek predpisuje in nanaša na celo obremenitev dotičnega davčnega zavezanca, pa se ta del davka z ozirom na nanašajočo se oprostitev istočasno odpisuje davčnemu zavezancu, kar znači, da se pri slučaju začasne davčne olajšave zgradarine predpisuje davek kakor, da olajšave ne obstojajo, t. j. da se predpisuje osnovni in dopolnilni davek in se od celotne obremenitve v razporedu odpisuje oni del, od katerega je davčni zavezanec oproščen vsled začasne davčne olajšave. Iz tega sledi, da tudi v tem primeru obstoja predpis dopolnilnega davka in s tem baza za odmero davka na neoženjene. Radi tega se v odstavku 4., čl. 3. zakona o neposrednih davkih v vseh primerih, ko se na podlagi višine davčne obremenitve (davčni cenzus) pridobi ali izgubi kaka pravica, pride v poštev celotna obremenitev dotičnega davčnega zavezanca v smislu odstavka (cit. § 3.). Z ozirom na ta predpis je merodajna celotna obremenitev za določilo pravice in obveznosti in dalje tudi za vprašanje zapadlosti davku na neoženjene.

Tudi, če v slučaju začasne olajšave drži celotna obremenitev, poleg osnovnega tudi dopolnilni davek, tedaj v

kolikor bi podrejenost davku na neoženjene odvisela od dopolnilnega davka, bi ta podrejenost izšla iz dejstva, da tudi dopolnilni davek preide v skupno obremenitev, odnosno razpored. Vsled tega dejstva, da davčni zavezanec zgradarine z začasnimi davčnimi olajšavami plača zgradarino po čl. 37-II zakona o neposrednih davkih v višini določenega procenta (6% ali 12%) od dohodka hiše, a ne posebno osnovni in dopolnilni davek kot to pri starih hišah, izostane vprašanje, če je dotični davčni zavezanec podrejen davku na neoženjene; če je ta zavezanec samo oseba iz § 1., a ni oproščen z odredbo § 3. zakona z dne 15. XII. 1930.

S teh razlogov je splošna seja državnega sveta, na osnovi § 12. in 13. zakona o poslovnem redu pri državnem svetu in upravnih sodiščih prinesla to rešitev o tolmačenju § 4., zakona o davku na neoženjene osebe in davčni olajšavi oseb z devetimi ali več otroki.

Glasm § 4. zakona o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitev oseb z devetimi ali več otroki z dne 15. XII. 1930., se plača davek na neoženjene tudi od dohodka hiš, katere uživajo začasno davčno olajšavo, po odstavku II. čl. 37. zakona o neposrednih davkih.

(Po rešitvi O. s. D. s. z dne 5. II. 1937, št. 2983/37.)

Agitator novega društva pri naših članih

Resničen razgovor.

Sporočil se nam je jako zanimiv razgovor med agitatorjem-inkasantom novega društva in našim dolgoletnim članom, ki je lastnik nove in stare hiše. Oglasi se nabiralec članov za novo društvo hišnih posestnikov pri našem dolgoletnem in dobrem članu in mu prigovarja, da bi pristopil k novemu društvu. Naš član mu je takoj odgovoril, da prav nič ne rabi kakega novega društva hišnih posestnikov, ker je s starim društvom popolnoma zadovoljen in dobi tam lahko vse potrebne, zanesljive in dobre informacije. Nadalje je agitatorju samo poudaril, da novo društvo samo škoduje skupnosti, da nima pokazati isto še prav nobenih uspehov, da pa je staro društvo že doseglo zelo velike uspehe, bodisi v stanovanjskih, bodisi v davčnih vprašanjih. Zlasti je naš predsednik dosegel velike olajšave pri mestni občini ljubljanski in to prav posebno tudi za posestnike novih, kakor tudi starih hiš.

Nato je naš član vprašal inkasanta, naj mu pove, kakšne uspehe pa je že doseglo novo društvo, nakar mu je inkasant odgovoril, da njemu to ni natanko znano, da naj se zato v tem oziru obrne na pisarno novega društva, kjer mu bodo že pojasnili, kako je z njihovimi uspehi. Naš član mu je odgovoril, da se ne bo nikamor drugam obračal, kot le na naše društvo, pač pa je dobro prepričan, da novo društvo še nima prav nobenih uspehov, pač pa se je položaj novih hišnih posestnikov še poslabšal, odkar se je ustanovilo novo društvo. Ker se končno naš član ni dal omeščati za pristop k novemu društvu, ga je inkasant prosil, naj vsaj formalno pristopi k novemu društvu, kar je seveda tudi odklonil.

Če bi nabiralcem novega društva vsi naši člani in drugi posestniki odgovorili v tem smislu, kakor je to naredil omenjeni naš član, bi bilo kmalu konec razdora, delo bi se olajšalo in lažje bi se doseglo uspehe. Odkar obstoji novo društvo so posestniki novih hiš doživeli že toliko novih udarcev, da bi se bili že lahko spametovali in delali na združitev z našim društvom. Ločitev hišnih posestnikov vsi trezno misleči obsojajo in smo dobili slične informacije celo iz Beograda.

Cenovnik

za dimnikarska dela, ki niso navedena v maksimalnem cenovniku, izdanem dne 9. novembra 1932 od kr. banske uprave Dravske banovine, Službeni list z dne 16. novembra 1932, št. 91, in za katera se računa delo po odgovoru.

Cenovnik je bil odobren na rednem občnem zboru Združenja dimnikarjev, dne 25. marca 1933.

1. Lutzove peči z 1 pečico in 1 m dimne cevi . . . . . 10.—
2. Lutzove peči z 2 pečicama in 1 m dimne cevi . . . . . 15.—
3. Štedilniki v gostiln. in izkubih . . . . . 10.—
4. Štedilniki v velikih gostilnah in kavarnah . . . . . 15.—
5. Prosto stoječi mizni štedilniki v gostilnah . . . . . 25.—
6. Štedilniki v restavracijah, hotelih, graščinah, zavodih itd.:
a) stoječi z nastavkom . . . . . 25.—
b) prosto stoječi (mizni) štedilniki . . . . . 40.—
7. Etažne peči . . . . . 13.—
8. Aparati za centralno kurjavo do 9 členov . . . . . 26.—
9. Aparati za centralno kurjavo, veliki do 14 členov in vodne črpalke . . . . . 36.—
za vsak nadaljnji člen po . . . . . 3.—
10. Mali kotli parnih centralnih naprav . . . . . 36.—
11. Srednjeveliki kotli parnih centralnih naprav . . . . . 60.—
12. Veliki kotli parnih centralnih naprav . . . . . 78.—
13. Mali kanali centralnih parnih naprav in pekov. parnih peči . . . . . 27.—
14. Veliki kanali centralnih parnih naprav in pekovskih parnih peči . . . . . 44.—
15. Navadne pekovske peči, dimnik, kanal in duški, ki se ometajo vsakih 14 dni, pritličje . . . . . 20.—
vsako nadaljnje nadstropje še . . . . . 5.—
16. Pekovske parne peči:
male z 1 pečjo . . . . . 40.—
velike z 2 ali 3 pečmi na 14 dni, ali 8 dni . . . . . 55.—
17. Dimnik centralnih kurilnih naprav in pekovskih parnih peči do I. nadstropja . . . . . 20.—
vsako nadaljnje nadstropje . . . . . 5.—
18. Dimnik etažnih peči . . . . . 7.—
19. Ostruganje novih dimnikov . . . . . 10.—
20. Lončene peči, ometane . . . . . 30.—
male lončene peči Din 20.— do . . . . . 25.—
21. Izžiganje:
do treh dimnikov z materijalom po . . . . . 30.—
do 10 dimnikov z materijalom po . . . . . 25.—
preko 10 dimnikov z materijalom po . . . . . 20.—
22. Tovarniški dimniki do 20 m višine . . . . . 80.—
za vsak nadaljnji meter po . . . . . 10.—
23. Tovarniški parni kotli po velikosti od . . . . . 200.—
dalje.
24. Kanali tovarniških parnih kotlov do 4 m . . . . . 50.—
za vsak nadaljnji meter po . . . . . 10.—
25. Za nočno delo se računa 50% povišek, za nedeljsko delo pa 100% povišek.
26. Za požarno-policijske ogledne pristojne dimnikarju kot članu požarno-ogledne komisije dnevno 50 do 100 Din, po oddaljenosti od sedeža dimnikarja.

Tega cenika ni odobrila nobena oblast in kraljevska banska uprava je ta dela prepustila prostemu dogovoru med hišnim posestnikom in dimnikarjem. Ker je neki ljubljanski dimnikarski mojster računal za izžiganje 10 dimnikov po 25 Din, tedaj skupaj 250 Din in vrh tega še za

zamudo časa 150 Din, skupaj 400 Din, mu je hišni lastnik plačilo preveč zaračunanih 150 Din, na naš nasvet kratkoma odklonil. Taka zahteva se nam zdi podobna onemu obrtniku, ki bi razen zasluzka po tarifu za napravo obleke, računal še za zamudo časa 150 Din.

V Zagrebu se za izžiganje dimnikov plača sedaj od vsakega dimnika samo po 10 Din, do lanskega leta pa so v Zagrebu morali dimnikarji dimnike izžigati brezplačno iz utemeljenega razloga, da je izžiganje potrebno samo zaradi slabo izvršenih ometalnih del.

Če je še kak drug hišni lastnik plačal pri izžiganju dimnikov tudi še zamudo časa; naj to preplačilo zahteva nazaj in če se mu noče vrniti, naj se obrne na obrtni oddelek mestnega poglavarstva. Če pa je potrebno izžiganje dimnikov, ima to po prej odločiti mestni gasilski urad. Pred izžiganjem naj se vsak hišni posestnik dogovori za plačilo, kar lahko napravi vsak po tem ceniku, ki je najvišji, kar sme dimnikar zahtevati za izžiganje. V splošnem naj hišni lastnik plača zaslužek dimnikarju samo za faktično izvršena dela ali pa naj se pogodi za pavšalno vsoto, ki mora biti nižja kakor znaša po ceniku, če se dela vsled stalne neuporabe ne izvrše za posamezne dele dimnikov.

Občni zbor Društva hišnih posestnikov v Celju

Društvo hišnih posestnikov v Celju je imelo dne 25. maja svoj redni letni občni zbor. Predsednik g. Anton Fazarinc se je po otvoritvi občnega zbora spomnil v preteklem poslovnem letu umrlih članov gospodov Brgleza, Zanyja, Rodeta, Oswatitscha in Sucherja ter ge. Baumgartnerjeve. V svojem poročilu je omenjal, da je društvo v preteklem poslovnem letu marljivo zastopalo koristi članstva, četudi ni v vsem uspelo. Položaj ni bil rožnat. Državni fiskus je pritiskal tudi na hišno posest, poleg tega pa imajo hišni posestniki kot najemnike v svojih hišah večinoma slabo plačano uradništvo. Lani je hišne posestnike posebno presenetil finančni zakon, po katerem se zgradarinske prijave za l. 1937 niso smele več vlagati in je bila zgradarina odmerjena na podlagi prijav iz prejšnjega leta. Spremembe se torej niso mogle več upoštevati in tako so bili hišni posestniki kljub znižanju najemnin hudo prizadeti. Vse zadevne intervencije društva so bile brez uspeha. Posebno so bili prizadeti komasirani deli mestne občine celjske, v katerih je bila na novo uvedena gostiščina in kanalsčina ter se ti odbitki pri odmeri zgradarinske za l. 1937. niso mogli upoštevati. Hišni posestniki pričakujejo, da bo vlada letos spet uvedla zgradarinske prijave, nakar se bo morala zgradarina za l. 1938. itak znižati. Nelikvidnost denarnih zavodov, pri kateri gradbena delavnost največ trpi, je tudi slabo vplivala na hišno posest. V tem pogledu so se razmere v Celju letos obrnile na boljše. Društvo se je trudilo, da bi omililo občinske dajatve, ki zadenejo hišno posest. Uspelo mu je, da se je kanalsčina znižala od 5 na 2 odstotka. Poskusilo bo doseči tudi ukinitve ali vsaj znatno znižanje kanalsčine in gostiščine. V bodoče pa bo društvo vodilo predvsem borbo proti ocenjevanju lastnih stanovanj, ki je previsoka in ni v nikakem razmerju s sedanjimi najemninami, ki itak padajo od leta do leta.

Tajnik je poročal, da je imelo društvo lani 319 članov. Opravljalo je razne intervencije in dajalo navodila v vseh zadevah hišne posesti. Blagajniško poročilo izkazuje 14.085 Din dohodkov in 6.049 Din izdatkov, torej 8.036 Din prebitka. Proračun za l. 1937. predvideva 8.300 Din prejemkov in ravno toliko izdatkov. Članarina ostane ne-

izpremenjena. Odbor je prejel razrešnico. Izvoljen je bil večinoma dosedanji odbor s predsednikom g. Fazarincem.

Po daljši debati je bila odobrena sprememba društvenih pravil, ki jo je predlagal odbor. Važno je zlasti, da bodo v bodoče volitve za dobo dveh let in ne več samo za eno leto ter da se društveni delokrog razširi tudi na ves celjski srez.

Pri slučajnostih je predsednik Pokrajinske zveze g. Prelih poročal o delovanju zveze ter razpravljal o položaju hišnih posestnikov in o visokih javnih dajatvah.

Načelna rzsodba upravnega sodišča v Celju

Banska uprava v Ljubljani je lani meseca junija kaznovala N. N., bivšega urednika »N. N.«, ker je zbiral podpise za protest proti ustavitvi tega lista, ne da bi za zbiranje imel dovoljenje oblasti. Obsojeni N. se je pritožil na upravno sodišče v Celju, ki je pritožbi ugodilo in obsodbo razveljavilo. Upravno sodišče se je postavilo na stališče, da je uredba banske uprave z dne 26. maja 1933, po kateri je bil N. obsojen, protiustavna in zato nezakonita, v kolikor predpisuje oblastveno dovoljenje tudi za zbiranje podpisov za prošnje državljanov na oblastva. Po čl. 14. ustave imajo državljanji pravico prošenj na oblastva. Prošnje sme podpisati eden ali več državljanov, enako tudi pravne osebe. Prošnje se smejo vlagati pri vseh oblastvih brez razlike. Ta pravica pa bi bila za državljanje brez pomena, če bi se ne smeli nabirati podpisi za prošnje, saj je za vložitev take prošnje po več osebah vsekakor potrebno, da se zberejo prej podpisi. Obtožba tožnika, ki je bil obsojen, ker je zbiral podpise za tako prošnje brez oblastvenega dovoljenja, torej v zakonu ni osnovana.

Razno

Biseromašnik preč. g. kanonik I. Sušnik je obhajal v nedeljo, dne 8. avgusta t. l. biserni jubilej mašništva. Ker je prečastiti g. kanonik že dolgo let odbornik našega društva in naše Pokrajinske zveze, mu je posebna deputacija osebno prisrčno čestitala k temu izvanrednemu slavlju, poudarjajoč pri tem zasluge, ki si jih je pridobil povsod za javni blagor in je vedno z vne- mo deloval tudi pri našem društvu ter vsikdar odločno nastopal za naše pravice. V svojem nesebičnem delu, bodisi poprej kot župnik na deželi, kakor pozneje na visokem mestu v Ljubljani, je vse življenje posvetil samo delu in mu je odbor izrekel najudanejšo zahvalo za veliko požrtvovalnost z iskreno željo, da bi mu bilo dano doživeti še novi jubilej.

Pustite pri miru naš park — Zvezdo.

Naš predsednik si je dolgo prizadeval, da bi se nemogoča visoka drevesa v Zvezdi primerno obrezala in da bi se s tem drevesa pomladila in dala zopet prijazno lice ter dobro senco v središču Ljubljane. Mestno vrtnarstvo je kstanje prav pošteno obrezalo in kakor nalašč so se kstanji tako dobro obrastli, da dajejo sedaj najlepši videz, prijetno senco ter je tako vprašanje Zvezde rešeno najmanj za 20 ali tudi več let. Prav nič se ni treba v našo Zvezdo vtikati, da bi ne naredili iz nje zopet kako puščavo. Če bi mestna občina imela sredstva, bi bilo dobro, da bi se diagonalne poti tlakovale, ker drugače prehod ni najprijetnejši.

Stanovanje je oddajati

šele po sigurni izselitvi prejšnjega najemnika. Dogaja se nešteto primerov, da gospodar odda stanovanje novi stranki za 1. prihodnjega meseca ali četrletja, prej-

šnja stranka pa se noče izseliti, bodisi, ker njeno novo stanovanje še ni urejeno ali pa prazno, bodisi pa tudi iz nagajivosti, v katerem primeru se vložil predlog za deložacijo, če je bila podana sodna odpoved. V tem primeru se novi najemnik ne more vseliti, pač pa ima pravico zahtevati od hišnega lastnika povrnitev vse škode, ki mu nastane vsled nemogoče vselitve.

Stanovanjske odpovedi

delajte brez vzroka, ker drugače se izdaja neka neprijetna statistika, ki ugledu hišnih posestnikov škoduje. Vzrok naj se navede samo takrat, če se odpovedni rok skrajša radi plačila najemnine.

Pritožbe z dvema ali več podpisi.

Imeli smo slučaj, da sta se proti enem plačilnemu nalogu za plačilo stroškov trotoarja pritožila oba lastnika hiše, t. j. mož in žena in se je pri mestnem poglavarstvu zahtevalo ali črtanje enega podpisa, ali pa plačilo dvakratne takse po 30 Din. Dotičnemu pritožniku smo takoj odločno pojasnili, da morata na pritožbi ostaniti oba podpisa, ker bi se z ugodno rešitvijo lahko okorostil samo en pritožnik, na drugi strani pa je v tem primeru plačati samo enkratno takso 30 Din, ker sta oba skupaj dobila en plačilni nalog, v eni in isti zadevi. Če je kak pritožnik radi dveh podpisov že plačal na zahtevo dvakratno takso, naj enkratno takso zahteva nazaj. Če pa kakšno vlogo na oblast podpiše več oseb, ki zahtevajo vsaka za sebe kako ugodnost ali rešitev kakega vprašanja, potem seveda vsak plača svojo, na njega odpadajočo takso.

Anonimna pisma.

Še enkrat poudarjamo, da se na anonimna pisma ne moremo prav nič ozirati in mora že vsak dopisnik imeti toliko poguma, da svoje pismo podpiše s polnim imenom. Kak nezadovoljnejš enostavno napiše v imenu več posestnikov pismo, zakar pa ve samo dotičnik, ki v svoji zlobi napiše neslanosti, ki se jih od dostojnega hišnega lastnika skoro ne moremo misliti. Da so taka neslana pisma mogoča, se vsakdo lahko prepriča v naši društveni pisarni. Doseglo pa se s takimi neprimernimi pismi ne bo prav ničesar, temveč se bo kvečjemu vzelo veselje do dela.

Hišni posestniki iz Prul in Privoza

so bili pretečeni četrtek po veliki nevihti, ki je besnela nad Ljubljano, neprijetno presenečeni s tem, da jim je voda vdrila v kletne in spodnje stanovanjske prostore iz kanalskih odtokov v pralnicah in zaščitnih kanalov. Ponekod je voda stala do enega metra visoko, nekateri posestniki pa so bili pri tem počaščeni celo z blatom, živalskimi čevami, ilovico in podobnim tako, da je prizadetim napravljena občutna škoda. Vzroke te nesreče je najbrže iskati v tem, ker niso bili glavni in zbiralni kanali dovolj očiščeni, ali pa ne ležijo v zadostni globini ali so celo nepravilno položeni.

Upamo, da si bo mestna uprava komisijončno s prizadetimi posestniki ogledala vzroke te nesrečne poplave ter tudi ugotovila, zakaj naenkrat vdira voda v njihove spodnje prostore, ker dosedaj kljub enakim plohom in nevihtam še ni bilo znamenovati takega presenečenja poplav na Prulah in Privozu.

Naš predsednik je takoj tozadevno interveniral pri gradbenem uradu, kjer so mu obljubili takojšnji pregled, kaj je bilo vzrok poplavi.

Kongres (glavna skupščina)

Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije, se bo vršil dne 10. oktobra t. l. v Zagrebu.